

Jordemodern

Jordemodern Tidsskrift sedan 1888 Bild-Elisabeth Lunde, Karlens kraft

Juni nr 4 2021

3 Redaktören: En investering i reproduktiv och sexuell hälsa	28 Hallå där: Helena Lindgren
4 Reproduktiv livsplan	30 Graviditetsregistret Nu kan du se statistik utan inloggning
8 Barnmorska och innovatör – hur gick det sen?	31 Barnmorskors erfarenheter av att samtala med flickor om mens och mensvärk
12 Hallå där: Maria Kloow	32 Kärlekens kraft
16 Ett barnmorskeliv	34 Internationella Barnmorskedagen 5 maj 2021
18 Barnmorskor behöver hopp för att kunna inge hopp	35 Till minne av
22 Processorienterat mentorprogram över gränserna	36 Ordförande har ordet: Snart sommar och semester
24 Internationella Barnmorskedagen 5 maj 2021 Investera i barnmorskor	38 SRAT: Stå kvar!

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvärlig utgivare Eva Nordlund

Chefredaktör Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning Birgita Klepke

Grafisk formgivning Svenska Barnmorskeförbundet

Tryck Åtta.45 Tryckeri AB

Jordemodern utkommer 8 gånger per år

Prenumeration förnyas årligen – information på hemsidan barnmorskeforbundet.se

Annonsbokning

anette.rising@barnmorskeforbundet.se

Sista bokningsdag för medlemsannonser
den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
kansli@barnmorskeforbundet.se
barnmorskeforbundet.se

Barnmorskan
barnmorskan.se

En investering i reproduktiv och sexuell hälsa

Svenska Barnmorskeförbundet har – enligt stadgar – ett särskilt fokus på barnmorskeprofessionen, forskning och utveckling samt kvinnors och barns hälsa. Svenska Barnmorskeförbundet verkar för sexuell och reproduktiv hälsa i ett rättighetsperspektiv.

REDAKTÖR MARGARETA REHN

• **Den svenska barnmorskan** har ett självständigt arbete inom ett brett verksamhetsområde och möter människor i olika åldrar genom hela livet. Barnmorskan vårdar primärt kvinnan men även barnet och familjen, ungdomar, unga vuxna och äldre kvinnor. Barnmorskor utbildas specifikt på mänsklig reproduktion, fruktsamhet och fortplantning, graviditet och barnafödande och kvinnors reproduktiva och sexuella hälsa i ett livscyelperspektiv.

Det är inte någon nyhet att utbildade barnmorskors kompetens behövs och är viktig för kvinnors och barns hälsa. Om vi ska nå det globala målet med god hälsa måste det bli fler barnmorskor – men det tar tid. Årets tema för internationella barnmorskedagen var Follow the data: Invest in Midwives och Unfpa lanserade samtidigt den tredje stora rapporten State of the Worlds' Midwifery Report 2021. Rapporten lyfter "midwifery" med ett särskilt fokus på barnmorskor. Inte alla länder har barnmorskor och i de länder där de finns är det brist på barnmorskor. Rapporten konstaterar att hela världen måste investera i utbildade barnmorskor.

Fortfarande har inte alla länder regelverk som erkänner barnmorskeprofessionen fullt ut. Även i Sverige är det skralt. En del talar om en deprofessionalisering (på samhälls nivå) och detaljstyrning av hälso- och sjukvården som undergräver både verksamhet och kompetens. Vad barnmorskor ska göra och inte göra är det många som har åsikter om också i Sverige, både från arbetsgivarhåll, myndigheter och civilsamhället. Inte alltid är det förankrat i professionen, vetenskap och beprövad erfarenhet eller för den delen i professionsorganisationen. Ofta handlar det till slut om vem som har tolkningsföreträdet och om politiska beslut.

All hälso- och sjukvård ska ges efter medicinsk bedömning och behov. Mödra- och förlossningsvård, abortvård och preventivmedel är vård som inte kan anstå. Det område som specifikt rör barnmorskor och kvinnor – graviditet och barnafödande – är i svensk lagstiftning inte betraktat som ett eget spår. Det saknas skrivningar om mödra- och förlossningsvård. Det lyder inte heller under någon rättighetslagstiftning, som abort och sterilisering.

Barnkonventionen har blivit svensk lag. Kvinnokonventionen har det inte.

JORDEMODERN ÖNSKAR SKÖN SOMMAR!
NÄSTA NUMMER KOMMER I SEPTEMBER.

Snart sommar och semester

Nu är det snart dags för sommar och förhoppningsvis lite ledigt. Jag önskar er alla en verklig vila och att ni får koppla bort från jobbstress och arbetstider att passa.

• **Trots semester går tempot** i kvinnovården inte ner. Något som brukar öka sommartid är aborterna. Enligt Socialstyrelsens statistik kring föregående års aborter, minskade det totala antalet återigen. År 2020 stack ut särskilt då antalet inrapporterade aborter är det lägsta sedan 2004. Utvecklingen under de senaste åren varierar i olika åldersgrupper, men vi ser en särskilt kraftig minskning i åldersgruppen 15–19 år och även i gruppen 20–24 år.

Minskningen kan bland annat ha ett samband med en ökande förskrivning av långtidsverkande gratis, eller subventionerade, preventivmedel, som hormonspiral och p-stavar. Under 2020 får vi nog tänka att möjligheterna att ha sex och tillfälliga förbindelser har minskat under pandemin – med lägre aborttal som följd.

Tyvärr är det mer komplext än så eftersom även förskrivningen av långtidsverkande preventivmedel har minskat. I jämförelse mellan 2018 och 2020 minskade förskrivningen med flera tusen tillfällen för åldrarna 20–24 och en lika kraftfull nedgång sågs i början av 2021. Det kan betyda att antalet aborter ökar igen och budskapet till alla som arbetar med preventivmedelsrådgivning är att stå redo när pandemin börjar släppa taget. Ett sätt att hämta upp

EVA NORDLUND
FÖRBUNDSORDFÖRANDE
eva.nordlund@barnmorskeforbundet.se

” Under pandemin är det tydligt att svensk abortvård hamnat på efterkälken vad gäller att möta upp ändrade förutsättningar på grund av smittan.

tappet kan vara att få fler att använda säkra långtidsverkande preventivmedel när det är lämpligt.

Under pandemin är det tydligt att svensk abortvård hamnat på efterkälken vad gäller att möta upp ändrade förutsättningar på grund av smittan. Flera länder har använt möjligheten att låta kvinnan starta sin abort i hemmet, vilket har fungerat bra. Självklart ska möjligheten att göra abort på sjukhus finnas som ett alternativ för dem som vill. Det ska alltid finnas en god kommunikation mellan vårdgivaren, barnmorskan och den abortsökande kvinnan. Digitala möten är ett sätt att kommunicera

Svenska Barnmorskeförbundet samarbetar med SFOG och RFSU för att försöka påverka den formulering i svensk abortlag som innebär att aborten måste startas på ett sjukhus. Istället borde det vara en

självklarhet att i lugn och ro kunna börja aborten i hemmet. Det är en fråga som vi driver framöver. En annan är behovet av ett utvecklat abortkvalitetsregister som kan ge kvinnovården nödvändig information att utvärdera.

Missa inte temadag Abort den 23 november i Stockholm som Svenska Barnmorskeförbundet och SFOG arrangerar. Mer info kommer.

Nu vill jag önska er en bra sommar! Hör av dig om det är något du behöver prata om. En diskussion som surrar i mitt huvud är den om ordens betydelse; kvinna, man, hen, människa, person, livmoderbärande...

Det samtalet tar vi efter sommaren.

Hej så länge!

Eva

Motioner till Svenska Barnmorskeförbundet ordinarie förbundsstämma 16 november 2021

Dags att motionera till förbundsstämman 2021

Nu kan du som medlem komma med förslag och påverka Svenska Barnmorskeförbundets kommande verksamhetsplan. Motioner ska vara Svenska Barnmorskeförbundet tillhanda senast 23 augusti 2021.

Förbundsstämman behandlar skriftliga motioner som har kommit till styrelsen senast tio veckor före förbundsstämman. Varje medlem och lokalförening kan inlämna motion till ordinarie förbundsstämma. Enskild medlem inlämnar motion till lokalföreningens styrelse som med sitt yttrande vidarebefordrar den till Svenska Barnmorskeförbundets styrelse.

Lokalföreningar mejlar motioner till Svenska Barnmorskeförbundet: kansli@barnmorskeforbundet.se eller skickar med post till:
Svenska Barnmorskeförbundet Baldersgatan 1114 27 Stockholm

REPRODUKTIV HÄLSA KONFERENS

Clarion Hotel Sign i Stockholm 19-20 oktober 2021

Anmälan är öppen!

Rabatt: medlem, student och pensionär.

Tidig avgift till och med den 15 augusti 2021.

Program och anmälan via webbformulär på sbfkonferens.se